Thomas van Kleef: thuis in zijn eigen klooster

Hoe verjaag je het gespook uit je hoofd? Thomas van Kleef had succes in Londen en New York. Geld, aanzien, alles. Tot hij vastliep, vanbinnen. Een verblijf in de abdij van Egmond bracht hem nieuw inzicht.

DOOR DE KLOOSTER POORT

TEKST **JAN VRIEND** | FOTO **BASTIAAN SCHUIT**

Hij wilde rijk en beroemd worden, dacht hij. Daarom studeerde Thomas van Kleef (1954) rechten in Leiden. Via baantjes in de theaterwereld in Londen en New York groeide hij uit tot bekende ondernemer in de kunstsector. Zo werkte hij onder meer voor het Concertgebouworkest, het Holland Festival en componist Philip Glass. Succesvol? Ja. Maar gelukkig? Nee. “Ik was blij met wat ik had bereikt, maar op de toppen van mijn kunnen ervoer ik onbewust een schrijnend gebrek aan diepte.”

VIS

Op zoek naar verdieping trok hij zich terug in de Adelbertabdij van de benedictijnen in Egmond. “Ik wilde een boek schrijven over geluk. In het klooster hoopte ik daarvoor de rust te vinden. Ik zou er drie dagen blijven. Dat werden drie maanden. Het was liefde op het eerste gezicht. Een even onrustbarende als geweldige ontdekking. Ik was altijd druk geweest met feestjes, etentjes, concerten en uitgaan, maar voegde me in Egmond als vanzelf in het dagprogramma van bidden, lezen en verstilling. Een vis in het water. Wat heerlijk was, maar ook schrikken: ging dit mijn nieuwe leven worden?”

Hij worstelde met die vraag. “Als zoon van een oudkatholiek bisschop was een leven gewijd aan God me niet vreemd.” Toch trad hij niet in. “Het kloosterleven hangt naar mijn idee soms wat veel aan de letter van de traditie. Ik meende dat ik voor de monastieke geest nieuwe woorden en wegen mocht gaan zoeken.”

ZEE

Die kans kreeg hij vlakbij de abdij van Egmond, aan de kust bij Bakkum. Duinboerderij Zeeveld had nieuwe impulsen nodig. Zo kreeg Van Kleef zijn eigen klooster. Stichting Jan XVll heet het officieel: een klooster in wording met de blik naar binnen én buiten. “Jan XVII is geen toevluchtsoord maar een school, waar iedereen kan leren de monnik in zichzelf te ontdekken. Hoe? Dat onderzoeken we al doende. Daarom noemen we het ook een monastieke broedplaats.”

Onder het vierkant van de stolp, waar vroeger het hooi lag, is nu de kapel. Daarnaast is de serre met uitzicht op het groen van de duinen. Hier woont de stilte. Als je goed luistert, hoor je in de verte de zee ruisen. De afzondering en de rust weken je hier los van de waan van de dag.

“Onze leidraad is niet om het te doen zoals de vaderen het deden, maar om te zoeken zoals de vaderen zochten. Meer dan de monniken van nu, zijn de Israëlieten op weg naar het beloofde land onze referentie. Hoe geven we handen en voeten aan een leven van intense onzekerheid, gebouwd op het vertrouwen van God in ons? Een monnik bewandelt de weg van de eenwording. Hoe zorg je ervoor dat dit een ontdekkingsproces blijft en niet ontaardt in een veredelde bevrediging van eigen projecties? In het stellen van vragen als deze ligt ons onderscheidend vermogen.”

KLOOSTER

Voor iedereen die zijn leven wil bouwen op vraagtekens, ontwikkelde Van Kleef de Liber-methode. Een aanpak die ook effectief blijkt te zijn voor wie te kampen heeft met tegenslagen als rouw of een burn-out. “De klemtoon bij Liber ligt namelijk niet op wat je vindt of voelt maar op wie je bent. Of beter gezegd: wie je denkt te zijn. Want de inzet is niet om je weer ‘de oude’ te maken of je te ‘repareren’, maar om je te vernieuwen. En juist tegenslagen blijken een mens op dat spoor te kunnen zetten. Je kunt er als wijzer, rijper, echter, uit tevoorschijn komen.”

Van Kleef: “Jan XVII is een plek van bikken, wikken, wegen en bouwen. Eerst bikken we de bouwstenen van de bestaande kloostertradities af. Daarna wikken en wegen we ze en vervolgens bouwen we er hier, steentje voor steentje, een nieuw klooster van.” ■

www.jan17.nl